

Aralin 1

ANG KAGULUHAN SA SITIO PUNDAKIT



Karaniwan ang kaguluhan ay nag-uugat sa di-pagkakaunawaan at di-pagkakaisa.

Pagkatapos ng araling ito maisasagawa mo na ang sumusunod.

1. naiisa-isa ang mga paniniwala ng bawat pangkat ng mamamayan
2. nasasabi kung paano igagalang ang paniniwala ng bawat pangkat ng mamamayan at
3. nagagamit ang tamang simbolo ng umaga at hapon

Buksan mo ang susunod na pahina.

Ano-ano na ang alam mo sa araling ito?

Bago mo simulan ang pag-aaral ng modyul na ito, sagutin ang sumusunod na tanong upang mabatid mo kung ano-ano na ang iyong nalalaman tungkol sa paksang ito.

- A. Pagtapat-tapatin ang kahulugan ng mga salita na nasa Hanay A sa mga sagot na nasa Hanay B. Letra lamang ang isulat sa sagutang papel.

Hanay A

_____ 1. Lumad

_____ 2. Haram

_____ 3. pista

Hanay B

a. Kaugaliang Katoliko ng pagdiriwang ng kaarawan ng santong patron

b. Tawag sa mga gawain na ipinagbabawal ng Islam.

c. Tawag sa katutubong pangkat na naninirahan sa pulo ng Mindanao bago pa dumating ang mga Kristiyano at Muslim.

_____	4. Kristiyano	d. Pagsasanay sa kabataang Katoliko sa wika ng Diyos at ibang doktrina ng Katolisismo
_____	5. AM	e. Tawag sa banal na kasulatan sa Islam
_____	6. Hadj	f. Ginagamit sa pagtukoy ng oras sa hapon at gabi
_____	7. Katekismo	g. Mga mananampalataya ng Islam
_____	8. Haram	h. Tawag sa mga gawain na ipinagbabawal ng Islam
_____	9. Muslim	i. Ginagamit sa pagtukoy ng oras sa umaga
_____	10. Koran	j. Tawag sa mga mananampalataya ni Kristo

B. Ibigay ang mga detalye ng balita ayon sa sumusunod na tanong:

Balita:

May gagawing “Youth Encampment” para sa lahat ng kabataan ng ating bayan. Ito ay gagawin mula Hunyo 21-25, 2007 sa Plaza ng Baranggay Malo-ong, San Jose.

Ano? _____

Kailan? _____

Saan? _____

Sino? _____

C. Ibigay ang tamang tanda na ginagamit sa panahon ng pagtukoy ng oras. Pumili sa dalawa (PM at AM).

a. Alas dos ng madaling araw : _____

b. Bandang alas singko medya ng hapon : _____

c. Alas tres impunto ng hapon : _____

Tinganan sa pahina 72 ang sagot.



Pag-usapan Natin

Awitin.

Magagawa Natin

Magagawa natin
Ang lahat ng bagay
Ang lahat ng bagay
Sa mundo
Isang bagay
Hindi magagawa
Hinding hindi magagawang nag-iisa

Matutupad natin
Ang mga pangarap
Ang mga pangarap
Sa mundo
Ang sulirani'y
Dagling gagaan
Kapag nagkaisa

Ano ang diwa ng awit?

Ano kaya ang dapat gawin ng bawat isa upang malutas ang suliraning pangkapayapaan?



Basahin Natin

Ang Balita:

*Isang katutubong babae patay sa sagupaang Bisaya at Yakan sa palengke ng Sitio Pundakit. Ito ay naganap bandang 11:45 am kahapon araw ng **Biyernes**. Natigil lamang ang kaguluhan nang dumating ang mga pulis bandang 12:25 pm*



Isulat Natin

- A. Punan ng tamang impormasyon ang sumusunod ayon sa balitang napakinggan nina Cecile at Maira.

Ano : _____

Saan : _____

Kailan : _____

Sino : _____

- B. Sumulat ng mga parirala na may kaugnayan sa sumusunod. Isulat sa sagutang papel.

Halimbawa: **pangyayari-kasal**

1. pangyayari - _____

2. lugar

-

3. panahon

-

4. oras

-

5. tao

-

C. Basahin ang diyalogo.

Sa tahanan nina Nestor at Cita

- Cecile : Kawawa naman si Isneg. Siya ang tinutukoy sa balita. Kaibigan namin 'yon ni Maira.
- Cita : Nakababahala naman ang pangyayaring ito. Pati mga kapatid nating Lumad ay nadadamay na.
- Jun-Jun : Ano ang Lumad, Inay?
- Cita : Lumad ang tawag sa mga katutubong tribo na nakatira sa pulo ng Mindanao bago pa dumating ang Islam at Kristiyanismo.
- Jun-Jun : Maliban sa mga Lumad, ano-ano pang pangkat ng tao ang naninirahan sa bansa natin?
- Cita : Ang grupong Kristiyano, kung saan tayo napapabilang, at Muslim, ang iba pang malalaking pangkat-tao ay naninirahan din dito sa ating bansa.

- Jun-Jun : Ano po ang pagkakaiba ng bawat grupong ito?
- Cita : Makikita ito sa pamamagitan ng kaugalian, paniniwala at kultura ng bawat grupo.
- Nestor : Tama ang Inay mo anak. Tulad nating mga Kristiyano nakaugalian nating magbigay ng regalo o papuri sa mga taong nagtatagumpay.
- Cita : Sa relihiyon naman natin, itinuturo ang mga sakramento o mga gawaing itinuturing na sagrado tulad ng binyag, kasal, pagpapari, at iba pa. Natutuhan natin ito sa ating pagsasanay sa katekismo.
- Jun-Jun : Ano naman po ang kaugalian at kultura ng mga Muslim?
- Nestor : Ayon sa kaibigan nating si Abdul, ang pagduduwa'a ay karaniwang ginagawa nila bilang paraan ng pagbibigay ng pasasalamat sa mga biyayang natanggap.

Cita : Ayon naman kay Fatima, obligado silang mag-aral ng Madrasa. Dito nila natutuhan ang pagbabasa ng wikang Arabo na siyang gamit sa Koran, ang kanilang banal na kasulatan.

Sa Paaralan

Cecile : Nababahala ako sa nangyayari Maira. Kawawa naman si Isneg.

Maira : Oo, anong gagawin natin? Palala na nang palala ang sitwasyon. Haram para sa aming mga Muslim ang nangyaring kaguluhan. Natapat pa naman sa Biyernes, araw ng pagsamba namin ang kaguluhan.

Cecile : Tiyak kong hindi natin kaya itong mag-isa. Kailangang magtulong-tulong ang lahat.

Maira : Makikipag-ugnayan tayo sa mga kinauukulan at pinuno ng iba't ibang sektor. Tiyak kong may magagawa tayo.

Sagutin

Pagtapat-tapatin ang mga salita na nasa hanay A sa mga kahulugan nito na nasa hanay B. Gamitin ang titik lamang.

Hanay A

- _____ 1. Duwa'a
- _____ 2. Madrasa
- _____ 3. Katekismo
- _____ 4. Koran
- _____ 5. Haram

Hanay B

- a. Tawag sa banal na kasulatan ng mga Muslim
- b. Ipinagbabawal sa batas ng Islam
- c. Pagsasanay ng mga kabataang Katoliko sa mga wika ng Diyos at ibang doktrina ng Katolisismo
- d. Pagsasanay sa kabataang Muslim sa doktrina ng Islam at sa pagbasa ng arabic at iba pang kaalaman ng relihiyon.
- e. Pagdarasal ng mga Muslim bilang pagpapasalamat sa mga biyayang natanggap at pagsusumamo sa Diyos.

Tingnan sa pahina 58 ang sagot.



Alamin Natin

May tatlong pangunahing pangkat ng tao ang naninirahan sa Mindanao, Ito'y kinabibilangan ng:

- 1) Kristiyano 2) Muslim 3) Lumad

Bawat pangkat ng taong ito ay may kanya-kanyang taglay na paniniwala, kultura at kaugalian na dapat igalang ng bawat isa.

Kristiyanismo

isa lang ang dapat asawa

paggunita ng Mahal na Araw
pagiging pari o Santo

Muslim

pag-aasawa ng higit isa
basta't kaya

pagdiriwang ng Hariraya Puasa
pagha-hadji

Lumad

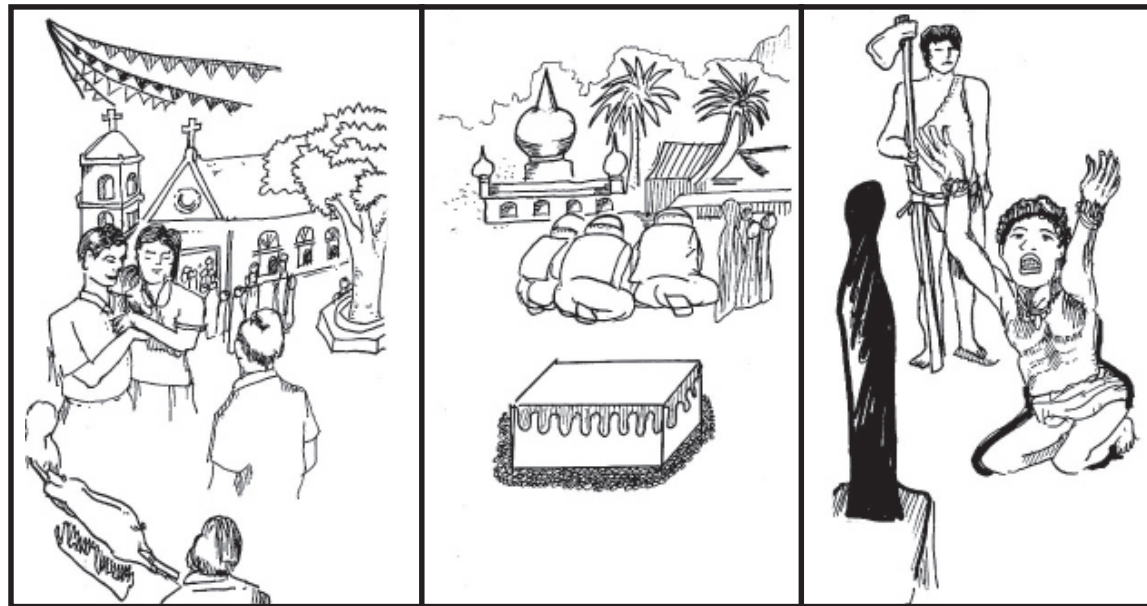
paniniwala sa anito
pagpapalagay ng marka sa katawan bilang tanda ng katayuan
sa lipunan
pagsusuot ng mga katutubong kasuotan: bahag



Pag-isipan Natin

“Kahit tayo ay may kaniya-kanyang paniniwala, kaugalian at kultura, tayo ay pare-parehong mga Pilipino na naniniwala sa isang bayan, at may isang diwa. Dapat magkaunawaan at magmahalan upang kapayapaan’y makamantan. Igalang ang pagkakaiba ng bawat isa.”

Ano ang masasabi mo sa mga larawan sa ibaba? Kung ikaw ang tatanungin, paano mo maipakikita ang paggalang sa kanilang ginagawa?





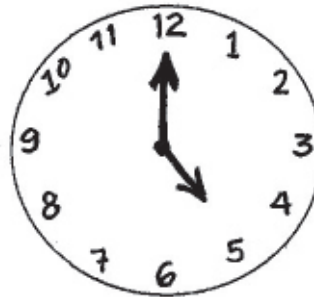
Kwentahin Natin

Ang Kristiyano at Muslim ay may kani-kaniyang oras nang kinaugaliang pagdarasal. Ginagawa ito ng iba sa umaga na minsan ay ginagamitan ng pinaikling titik o akronim na A.M. sa Ingles at N.U. sa Filipino at sa hapon na ginagamitan ng pinaikling titik o akronim na P.M. sa Ingles o N.H. sa Filipino.

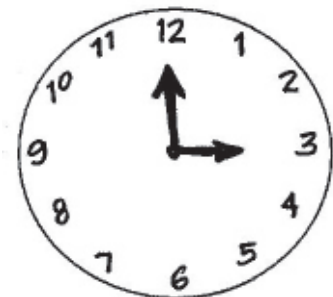
Subukin ang iyong kakayahan sa pagbasa ng orasan. Piliin ang tamang sagot.

1. 5:00 N.U.

a.



b.

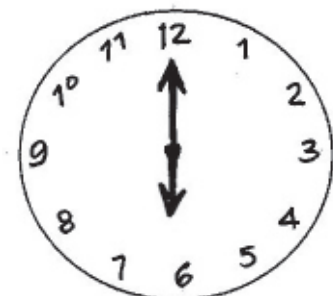


2. 6:00 N.H.

a.

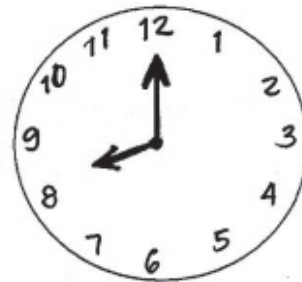


b.

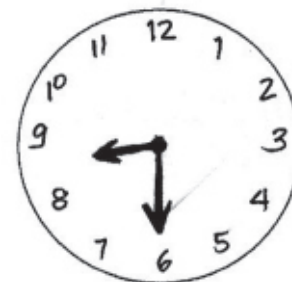


3. 8:30 N.U.

a.



b.



4. 4:30 N.H.

a.



b.

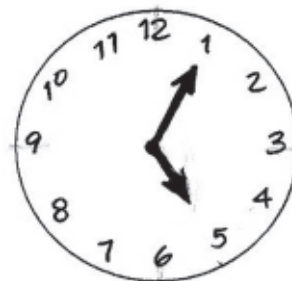


5. 7:00 N.U.

a.



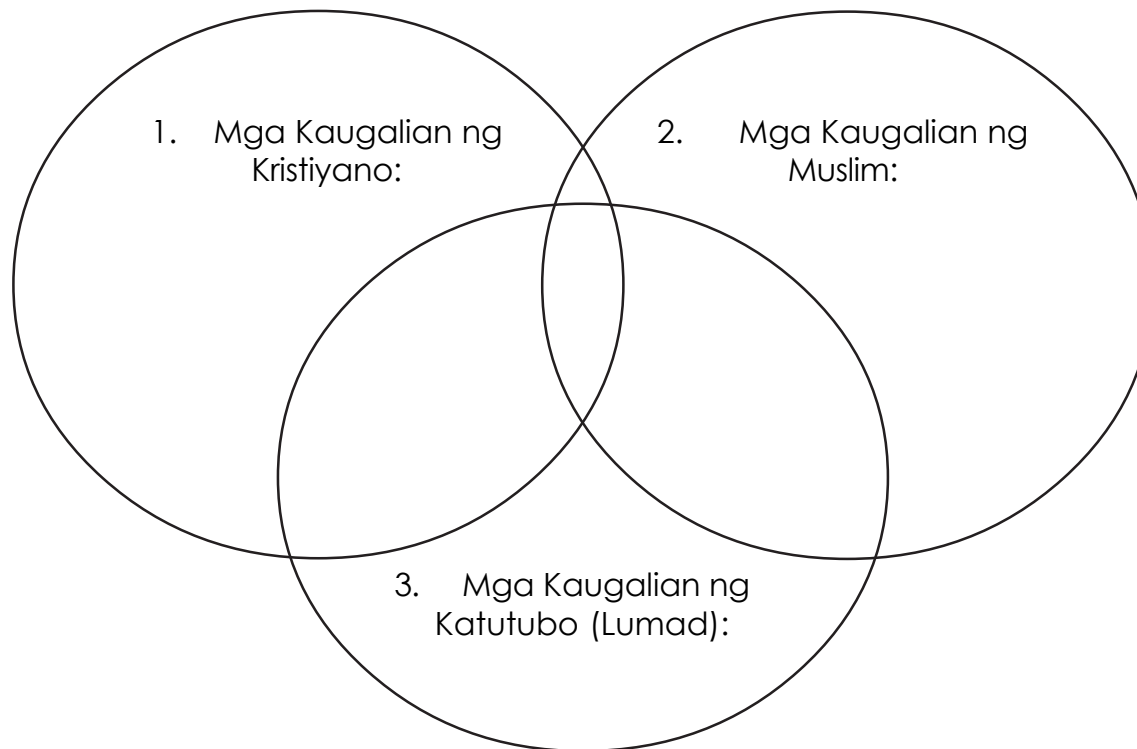
b.





Sagutin Natin

Isulat ang pagkakaiba at pagkakapareho ng bawat pangkat-tao na nakasulat sa loob ng bilog. Maaari mong balikan ang usapan nina Cecil at Maira sa kanilang paaralan.



Isangguni sa pahina 63 ang sagot.



Tandaan Natin

1. May apat (4) na pangunahing tanong na dapat masagot sa isang ulat.
 - a) **Ano?** Tumutukoy sa pangyayaring naganap.
 - b) **Saan?** Tumutukoy sa lugar na pinangyarihan.
 - c) **Kailan?** Tumutukoy sa panahon at oras naganap ang pangyayari
 - d) **Sino?** Tumutukoy sa mga taong sangkot o may kinalaman sa pangyayari
2. Bawat tribo o relihiyon ay may kanya-kanyang nakagawiang kaugalian at paniniwala na dapat igalang.
3. Bawat isa, Muslim man, Kristiyano o Lumad ay may tungkulin para mapanatili ang kapayapaan sa lugar.
4. Ang ibig sabihin ng simbolong **AM** ay umaga, ang **PM** naman ay sa hapon o gabi.
5. May animnapung (60) segundo sa bawat minuto, at may animnapung (60) minuto naman sa isang oras.

Alamin ninyo ang inyong natututuhan

A. Dugtungan ang sumusunod:

- 1) Ang mga natutuhan ko sa araling ito ay _____.
- 2) Upang makatulong sa pagpapanatili ng magandang relasyon ng bawat isa sa aming lugar ako ay _____.
- 3) Ang kahalagahan ng araling ito sa akin ay _____.

B. Isulat ang tamang oras sa sagutang papel. Gamitin ang tamang simbolo na AM o PM.

- 1) Ikalima ng madaling araw _____
- 2) Ikalabindalawa ng tanghaling tapat _____
- 3) Alas tres ng hapon _____

Isangguni sa pahina 63 ang sagot.